

KONTULY BÉLA (1904-1983)

Tanulmány a "Budapest drámája" című képhez | Study for „The Drama of Budapest”, 1949

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80 x 100,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár / Starting price: 2 000 000 Ft / 5 556 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimate: 8 333 – 13 889 EUR

OEUVRE JEGYZÉK SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 310.

In: Bizzer István: Kontuly Béla (1904-1983). Mikes Kiadó, Budapest, 2003.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

egyor a művész családjának tulajdonában

1. Budapest látképe a háború után, 1945
Fotó: Fortepan

Kontuly Béla a két háború közötti időszakban az itáliai novecento által inspirálódó Római Iskola egyik legkiemelkedőbb képviselője volt. Az ekkor nyilvánosan bemutatott, manapság egyre ritkábban felbukkanó műveit, szinte kivétel nélkül elismerő kritikák méltatták; ami elérhető hazai művészeti díj létezett ebben az időszakban, azt Kontuly mind elnyerte. Az 1940-es évekre a magyar neoklasszicizmus egyik vezető mestereként vívott ki magának széleskörű elismerést. Hírnevét elsősorban monumentális falképeinek köszönhetette, de táblaképekkel is rendszeresen megjelent a hazai tárlatokon, valamint a magyar művészetet külföldön népszerűsítő nemzetközi kiállításokon. Az 1942. évi velencei Biennálén három művét mutatta be. Az 1940-ben Ferencz József-díjjal jutalmazott *Jairus leányának feltámasztása* című nagyméretű, biblikus kompozícióját, valamint két csendéletet. Ez utóbbiak közül az egyiket az olasz állam ekkor megvásárolta a római Galleria Nazionale d'Arte Moderna számára, ahol ma is található.

A művész és családja Budapest ostromát rózsadombi, Szeréna úti villájukban vészelték át. Az épület a harcok során három súlyos találatot is kapott, így művészkörökben a festő halálhíre is elterjedt, melynek csak személyes megjelenésével tudott gátat szabni. Családjával egy ideig az erősen romos ház pincéjében laktak, melyet a művész már 1945-ben a saját kezével falazva elkezdett újjáépíteni és így egy évvel később már ismét a rendbehozott otthonukban lakhattak. A döbbenetes látványt, mely Kontuly elé tárult a Duna-hidak felrobbantását és a front levonulását követően, nagy vonalakban követi a *Budapest drámájának* most aukcióra kerülő, 1949-ben festett olajtanulmánya és a néhány évvel későbbi nagy mű. Ugyanezt a témát Kontuly pár évvel korábban még Mozart zenéjében lubickoló art deco átiratban fogalmazta meg, habos-fodros, pókhálóvékony színfutamokból szőtt „porcelánkép”-ként jelenítve meg a főváros e mesés szép vedutáját (*Budapest látképe*, 1936, magántulajdon).

Kontuly 1940 és 1946 között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán előbb a festő tanszék, majd az 1945 után létrehozott freskó szakirány vezetője volt. Az úgynevezett B-listára kerülését követő elbocsátása miatt, felszabadulva a tanári teendőktől, ismét intenzíven koncentrálni tudott saját művészetére. A hivatalos művészeti irányítás általi háttérbe szorítása okán, kiállítási lehetőségei beszűkültek, így portréfestésből élt és egyre több egyházi megbízást vállalt. Bár Kontuly az 1930-as évek folyamán is számos maradandó remekművet alkotott, vallási témájú figurális kompozíciók, táj- és városképek, csendéletek és portrék gyönyörű sorozatait alkotva meg, de festészetének igazi erejét csak az 1940-es évek közepétől kezdődő évtizedben mutatta meg. Kontulynak ebben a külvilág által kikényszerített művészi vákuumban sikerült megalkotnia legerőteljesebb és legdrámaibb műveit. 1950 körül egy olyan erős képsorozat-tal jelentkezett a nagyközönség előtt, mely az addigiaktól gyökeresen eltérő oldalát mutat-

ja művészetének. A korábbi évekre jellemző, az itáliai reneszánsz felhőtlen derűjét sugárzó kompozícióktól elkanyarodva, a művész ekkor elsősorban a flamand reneszánsz és az itáliai barokk drámai festészetéből merített ihletet. Idősebb Pieter Brueghel fantasztikus színei és fényei villannak fel a *Budapest drámája* mindkét vásznán, melyek Kontuly művészetének abszolút csúcspontjai.

Lóránt László 1944-ben interjút készített a festővel, aki ekkor így fogalmazta meg művészi hitvallását: „Vallom, hogy a művészet nem csupán öncélú játék és a gyönyörködtetés eszköze, hanem magasabb, részint propagatív, részint nevelő célja is van, az optikai élvezet nyújtásán felül.” Kontuly így hívta fel nézői figyelmét a művek látványa által nyújtott gyönyörök mellett, azok alkalmasságát súlyos gondolati tartalmaira is.

RUM ATTILA